

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XX.

НЕДЕЉА 6. ЈАНУАРА 1902

Број 1.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ АДМИНИСТРАЦИЈИ ЛИСТА
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ УРЕДНИШТВУ

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на пола године	3
За стране земље на годину	9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ГРАЂАНСТВУ БЕОГРАДСКОМ.

По члану 55. закона о устројству општина и општинских власти на дан 31. Децембра 1901 године истиче двогодишњи рок службовања одборницима општине београдске и њиховим заменицима, који су изабрати на дан 31. Децембра 1899 године, и то: одборницима г. г. Атана-сију Петровићу, вишем контролору министарства војног, Васи Николићу, трговцу, Голубу С. Јанићу, трговцу, Давиду Були, трговцу, Захарији К. З. Поповићу, јувелиру, Јовану Илкићу, ви-шем архитекти министарства грађевина, Јанаћку М. Јанковићу, винарском трговцу, Кости Ла-зареввићу, бив. дуванцији, Кости Др. Ризнићу, трговцу, Манојлу Клидису, индустријалцу, Михаилу Михаиловићу, трговцу, Спаси Илићу, кафеџији; и заменицима: г. г. Благоју Милошевићу, бер-берину, Др. Воји М. Суботићу, млађем, лекару, Дамњану Стојковићу, хлебару и кафеџији, Ђорђу Митићу, мењачу, Ђоки Станојевићу, професору В. Школе, Јовану Петровићу, абацији, Миленку Стефановићу, трговцу, Пери Новаковићу, трговцу и Сими Николићу, трговцу.

Одборници општине београдске г. г. Коста Главинић, професор Вел. Школе, Пера И. Јовановић, трговац и Светозар Милосављевић, државни саветник, који су изабрати на дан 28. Децембра 1900 године, нису се примили одборничке дужности већ су на исту поднели оставке у току ове године, које су им у своје време и уважене.

С тога се на место свију ових одборника и одборничких заменика имају изабрати нови одборници и одборнички заменици за општину београдску.

Суд општине београдске на основу решења одбора општинског од 18. Децембра 1901 год. Бр. 11645, а с погледом на прописе чл. 13. тач. 1. и чл. 21. закона о устројству општина и општинских власти, објављује,

ДА ЋЕ СЕ НА ДАН 20. ЈАНУАРА 1902. ГОДИНЕ

ДРЖАТИ

ОПШТИНСКИ ЗБОР

РАДИ ИЗБОРА

ПЕТНАЕСТ ОДБОРНИКА И ДЕВЕТ ОДБОРНИЧКИХ ЗАМЕНИКА

ЗА ОПШТИНУ БЕОГРАДСКУ

Ко може бити биран за одборника и одборничког заменика прописују чланови 58. и 59. закона о устројству општина и општинских власти.

Сваки гласач на збору даје свој глас лично (чл. 20. помен. закона).

На општинском збору имају право гласа сви пунолетни чланови општине који плаћају најмање потпуни грађански данак, који нису под туторством или старатељством, који нису под платом код другог у служби, или којима по прописима чл. 16. поменутог закона право гласања не би било одузето (чл. 14. зак. о устр. општ. и општ. власти).

Немају право гласања на општинском збору:

1. Они који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или кад су лишени грађанске части, за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због престапа или иступа који човека бешчасте и јавни морал вређају, док не прође година дана од дана издржане казне;

2. Који се налазе под кривичним ислеђењем за дела под 1. наведена;

3. Који су пали под стециште за време док стециште траје, и док се не прогласе за невине;

4. Који су под полицијским надзором;

5. Ко у име пореза ништа не дугује осим текућег полгођа (чл. 16. поменутог закона).

Официри и војници стојеће војске не учествују у саветовању општинског збора (чл. 15. помен. закона).

Збор ће се држати у згради општинског суда. Збор за бирање почиње у 8 сати изјутра а бирачи могу долазити на збор тога дана ради бирања од 8 сати пре подне па до 12 сати у подне и од 2 сата па до 5 сати по подне, у које ће време престати пуштање бирача на биралиште, али ће се примити глас од свију оних који буду на биралиште дошли до 5 сати по подне.

Чим председник збора каже, да је збор започет, бирачи, ако их има двадесет, а ако нема, а оно чим се толико накупи, изабраће и придати председнику још два лица од гласача на збору за чланове бирачког одбора.

Од одбора придати су председнику збора за чланове бирачког одбора у смислу чл. 21. поменутог закона одборници г. г. Стојан Пајкић и Димитрије М. Ђорђевић, а њима за заменике заменици г. г. Богоје Јовановић и Ђока Тошић.

Извештавајући о овоме грађане београдске, суд општине београдске позива их да на збор дођу и испуне своју грађанску дужност.

СЕКРЕТАР,

Мих. М. Марјановић с. р.

АБр. 11.645

29. Децембра 1901. године
Београд.ПРЕДСЕДНИК
БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ,*Милобан Ј. Маринковић* с. р.

ПОЗДРАВ

ДВАДЕСЕТЕ ГОДИНЕ

ЧИТАОЦИМА И ПРИЈАТЕЉИМА ОПШТИНСКОГА ЛИСТА

Са данашњим бројем улазе „БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ“ у двадесету годину свога постојања. Покренуте у циљу, да послуже као орган највеће општине у нашој отаџбини, оне су до сада и вршиле ту дужност, ревносно бележећи стални, ако и скромни, развитак српске престонице, на трудном пољу културних напора и тековина. Сведок многога светлога покушаја, а огледало још светлије тежње грађанске, да се од првога града српске Краљевине створи: и моћни центар народне снаге, и горди украс српске културе, и понос и дика свакога Србина, оне су ево дочекале и лето и годину, када се са речи има прећи на дело, а из области лепих снова и смелих планова на поље живе јаве и стварне победе. И као што није тајна ни за једнога брата Србина она висока сврха — Београда, — којој су тежила и она историјска поколења српска, која су под бедемима његовим витешку крв пролила и јуначке кости оставила, тако није за сувремене Београђане никаква новост: да су на дневном реду престоничке им општине предузећа од значаја, од домањаја, тако големог, и по будућност његову тако судбоносног, да би, ништа мање него, грађански грех био: лишити у таквоме добу своју општину потребна јој саучешћа, потребне јој пажње, потпоре и контроле, грађанске. И доиста, задатак којег се општина српске престонице данас подухваћа, посао којег се она, баш у овој 1902-ој години хришћанске ере, тако смело лаћа, у истини тако је огроман, као што је многоструко-тежак, да му ни једна морална, а камо ли материјална, сила грађанска не може бити на одмет. Далеко, управо, од тога, да Београђани могу, или смеју, бити равнодушни према суштини проблема, који им нова година у део ставља, ми смо, на против, уверени: да ће и српска држава, као год и српски народ у својој целини, сретно послужити својим властитим, својим великим и скупим интересима, ако своје драгоцене симпатије веже за ову нову срећу и задаћу свога Београда.

Да буде, дакле, стални тумач ових патриотских смерова, да буде, поред редовног му бележничтва општинских радова, још и јачи израз оне светле тежње, оних струја и стихија грађанских, које су прегле: да обезбеде српском Београду, поред драгоцених услова здравствених, поред крупних тековина техничких, још и обележје светске културе — достојне дарова којима га је Промисао божији тако богато обдарио — хтели смо рећи — то ће бити програм овога скромнога листа: службенога листа наше општине.

У то име, ми и управљамо овај срдачни поздрав на све, али не само на све свесне грађане српске престонице него и на све просвећене синове Србије, да нас у овоме новоме напору за што већи скок и напредак, и свога и нашега, Београда што стварније помогну. Тај ће одзив, надамо се, бити за свакога од њих у толико лакши, што ће се ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ и даље кретати у старим границама својих скромних материјалних захтева; док саме, улазећи ево и у двадесету годину својега живота, желе од срца сваком брату Србину: **Срећу новог лета!**

Првог јануара 1902 године
Београд

УРЕДНИШТВО.

ОПШТИНСКО УРЕЂЕЊЕ

и

АДМИНИСТРАЦИЈА
ГРАДА ГЛАЗГОА(По Сер Демсу Белу председнику општине Глазговске и г.
Демсу Патону председнику Уједињених Музејских Удружења
Уједињене Краљевине — Велике Бригатије и Ирске)

Година 1896

VI
САНИТЕТ

4.

ЛЕЧЕЊЕ

Потпуна издвојеност болесника. — Прописне болнице за грозничаве. — Белведерска болница. — Одељење за велике богиње. — Одељење за грозницу. — Болничка перерионица. — Лечење болесника. — Оздрављење, или смрт. — Рокилска болница. — Општи опш. — Коштање болничког лечења. — Просечно бављење у болници. — Резултати лечења. — Подпуштање заразних болести. — Тифус. — Велике богиње. — Шарлах. — Мраса. — Велики кашал. — Колера и друге дијаричне болести. — Смање заразе. — Опште спадање заразних болести, и мавак у смртним случајевима

Пошто су се све мере употребиле да се пресече ширење заразних болести, а сатру клице болести под кровом под којим се појавиле, онда је на реду лечење болесника у болници којој је поверен.

Дакле, пре свега, таквога болесника носе у болницу општинска санитарска амбулантска кола; а, чим се капије болничке за њима затворе, за болнога настаје потпуна одвојеност од осталог света. Приступ је болеснику, од тада, забрањен и најближим рођацима и најбољим пријатељима; а они, ако хоће, могу даље чути о стању болнога једино у чекаоници, а од болничара или болничарака које им и саме не приступају, већ им са нарочитог балкона говоре и извешћа дају.

По закону о полицији од 1866 године, за општину је обавезно и оснивање и одржавање сталних болница за грозничаве случајеве. И ми смо, у Глазгоу, по сили тога закона, добили једну такву болницу у Парламентској улици — која — ако и привремена, опет је добра и задовољавајућа. За њом је дошла и стална болница у Белведеру, која је и прва таква општинска болница у Шкотској. Парк, у коме се она налази, има 32 јутра земље у простору, и дивно је положен на обалама Еклајда, на источној граници вароши. Место је купљено за 17.000 фуната стерлинга (425.000 динара у злату), а на њему, поред зграда болничких и канцеларијских, подигнута и она већ поменута перерионица санитарска. Под оградом овако пространог парка има довољно места за развој о здрављајућих, па и за одмор и окрепљење онога многобројнога болничког особља, које је, по самој природи свога посла, лишено многих друштвених уживања.

Сама болница је оштро подељена на два независна и савршено одвојена одељења, а имено: на одељење за велике богиње, и одељење за грозницу. Одељење за велике богиње има свој улазак, своја амбулантска кола, своју кујну и чекаоницу, своју перерионицу и магацин, своје особље лекарско, болничарско и послужитељско, па, за случајеве смрти у болници, и своју капелу. Никакав саобраћај није дозвољен између једног и другог одељења болничког. Једино, ако и кад велике богиње сасвим ишчезну, и дотично одељење остане празно, једино тада се, — ну и опет са изузетком два павиљона која остају чиста у резерви, — једино тада се слободна просторија тога

одељења пажљиво употребљава за смештај грозничавих болесника, којих, наравно, увек више има.

При подизању саме сталне зграде болничке у нашем Белведеру, прво је подигнуто било одељење за велике богиње, и оно је коштало преко 30.000 фуната стерлинга, (750.000 динара у злату). На ње павиљона његових долазе 150 болесничких постеља, а на сваког болесника 2000 кубних стопа ваздушна простора. Наравна ствар, да је и парк за болеснике од великих богиња савршено одвојен од парка, који припада болесницима од грознице.

Одељење за грозницу састоји се из тринајест павиљона, и има 390 постеља, поређаних у групама, и савршено одвојених једно од друго. Уз павиљоне иду и друге разне зграде, као канцеларије особља, магацини и т. д. а све које су тако распоређене да служе за олакшицу, и за контролу и за административну економију. Сваки павиљон, и у одељењу за велике богиње и у ономе за грознице, има два одсека. Од ових је један одсек за болујуће, а други за оздрављајуће — први, обично, са једанајест постеља, а други са четири. Одмах на крају првог одсека, налази се соба болничарке, са стакленом преградом према болесницима, а кроз коју она увек може да види шта који болесник ради, а иначе има добар преглед целог одсека. У одсеку се особита пажња поклања и температури и вентилацији; док се чистоћа одржава, и прашина на најмању меру своди, брисањем глатких патоса и здраво омазане дрвенарије. Грејање целе болнице — дакле и лекарских соба, и болничарских и служитељских одељења — врши се помоћу цеви, кроз које тече врела вода из парног казана. Тај казан даје и потребну пару за перерионичку машину, за пећ сушионичку, као што даје кујни потребну јој врућу воду.

Болничка перерионица има три одељења: једно, за заражено одеело донетих болесника; друго, за бело рубље из болничких одсека, и треће за одеело и рубље самих доктора, болничара и послуге, јер се и оно сматра и чисти као заражено. Уз перерионицу иде и болничка крематорија, или болничко спаљивање, на коме се сагорева слама, вуна, плева, и у опште све на чему је заражени болесник лежао, а чему је вага најсигурнији лек.

Кад болесник довољно оздрави да може из постеље устати, њему се даје и нарочито и топло-постављено одеело, које враћа кад са свим оздрави, и које после иде на дезинфекцију. А кад време дође да и то одеело скине, и болницу остави, онда се прво спроведе у болничко купатило, где се добро окупа. За тим одлази у гардеробу оздравелих, где добија своје рођено одеело, и где се може састати са својим рођацима и пријатељима, ако их у месту има, и одакле може опет слободноћи у бели свет.

За многу децу, и у опште за ону младеж, која долази у ове болнице из бедних кућа сиротињских, из лоша друштва и сурове околине, ово је боловање и лечење под општинским кровом, и читаво откривање новог света и новог живота. Ту, она нађе онај благословени одмор и тела и душе, који условљава повратак здрављу, те им служи и као нека школа, у којој су се могли научити многим наукама, као што су се могли осведочити о многој високој и племенитој црти човечанској. — Ко зна хоће ли они више у животу и наћи на

тако добре душе, а у невољи на толику негу, пажњу и саучешће? И зар може онда бити чудо, ако се које дечије срце и заплаче на сретноме растанку са оваким пријатељством, те ако му и сами дани боловања под општинским кровом остану, можда, и најсретнији дани у целом животу....

Излишно је, без сумње, признати: да се сваки случај болеснички у овој болници не свршава са оздрављењем, и повратком у редове борбе за опстанак. Кад и најјачи и најздравији људи, уз припомоћ највештијега лечења и најнежније и најпажљивије неге, подлежу ударцима смртоносне заразе, — зар се може тражити повољна сразмера оздрављења код нејаче и изгладнеле сиротиње наше, што борави по буџацама и тесним сокачићима нашим? Како му драго, кад такав случај у болници наступи, те у место здравља наиђе смрт, онда се, под најстрожијом наредбом, мртво тело зараженога болесника преноси одмах из болнице у гробље. Никакво „чување“ мртваца ту није слободно, ни у болници ни у приватној кући; па се такав мртац и не носи на обичним мртвачким колима, већ на колима за то нарочито удешеним, па и то, пошто се надлежни чиновник санитарски уверио: да је све учињено за отклањање сваке опасности од таквог погребља. Преступи противу ове уредбе казне се глобом од десет фуната стерлинга (250 динара у злату).

*

Искусство, које је наша општина стекла са болницама у Парламентској улици и Белведеру, много јој је вредило при грађењу плана за нову болничку зграду, која се баш сада подиже у рокилском крају. Дабогме, да се том приликом прибрао и многи драгоцен податак из других места Краљевине, а примио многи добар савет и од других људи. И како се сад за наш Рокил може рећи, да је остварио све најновије идеје и лекарске науке и болничке праксе у поступању са заразним болестима, то држимо, да ће добро доћи читаоцу и неки опис плана ове најновије општинске болнице наше.

Дакле, Рокилска болница наша имаће неких тридесет и четири засебне зграде, међу којима шестнајест павиљона за болеснике. Дванајест од ових павиљона биће велики, и имаће по 30 постеља болесничких, док ће она друга четири бити мања, и имаће свега по 12 постеља. На тај начин биће места у свима павиљонима укупно за свих 408 болесника. Али тим још није казано све; јер се под кровом исте болнице имају у резерви, за случај потребе, још неких 48 постеља. Што се кубатуре ваздушног простора тиче, ту ће сваки болесник имати више и простора и ваздуха, но што је чак и местном санитарском уредбом условљено. Велика је пажња поклоњена и плану и општем распореду павиљона, нарочито с обзиром на вентилацију и одржање чистоте; а цео систем болнички напшао је до сада на само похвалну оцену свију стручњака и компетентних судија. Рекосмо, да је Рокилу од неоцењене вредности било искуство ранијега Белведра; док су други и модернији услови истога на путу да га (Рокил) начине једном од првих санитарских болница на свету. Архитектура — јелисаветског стила — ту ће бити само достојни спољни украс језгровите садржине. Али да идемо редом.

Дакле, за павиљонима доћи ће „административно одељење“ а то ће значити, једна огромна зграда од тврдога камена, са лицем према западу од неких 240 стопа у дужину, и крилима, која се протежу северно и јужно за неких 189 стопа. У овом одељењу биће 202 постеље за болничарке, а биће и потребан број *куватила* и *умиваоница*. Једна велика сала остављена је као одморште и могуће забавиште особља; а засебни салони, и четири болесничке собе одређене су за особље, кад се ко из његових редова разболи — наравно од обичних, а не од *заразних*, болести. Сем тога, свака је и угодност и удобност предвиђена за лекаре и лекарске помоћнике, као год и за смештај *уравника* болнице и његове фамилије. — Ту су — вреди још да додамо — и канцеларије чиновничке и трезарије особља, па и читаонице и библиотеке. Одмах пред уласком, код тако званог *Билсланд-шеталишта* подигнута је кућа за госте — посетнике болничке. Чекаоница у овој кући удешена је тако, да гости и пријатељи болесника могу добити о њима сва жељена извешћа, без и најмање опасности од заразне болести; јер могу да говоре на сигурном растојању са дотичним болничаркама, које се у том циљу јављају на издигнутим галеријама. Под истим кућним кровом, а у *сутерену*, налази се болнички *магазин*, као што су опет по горњим спратовима распоређене: *канцеларије*, *телефонске одаје*, *обућарска радионица* и *деветнајест* спаваћих соба за мушку послугу — са припадајућим салоном за одмор, купатилима, умиваоницама, и другим згодама и потребама.

Источно од ове чекаоничке зграде, налази се тако звана „*кућа за мртваце*“, са припадајућом *мртвачком одајом*, лабораторијом, музејом, дворницом за јавна предавања, и одељењем за погребну опрему. Западно од ове зграде налази се „експедицијоно одељење“, са особеним купатилима за шест мушких и шест женских службеника, као и припадајућим уласком и изласком. Између ова два купатила, мушког и женског, смештена је под кров *пожарна локомотива*, — у повољном средишњем положају за случај ватре — а одмах до *санитетске перионице* налазе се модерне коњушнице, разне радионице, и смештиште за парни казан. У једноме реду, али јужно од већ поменутих куће чекаоничке, и са павиљонима на оба бока, стоји болничка *кујна* и стовариште за све намирнице, уз одговарајуће *трезарије*, омање *кујнице*, радионице за женску послугу, и *магазин одела*. У истоме реду налази се и „*дневничарска кућа*“, или дом за лица која раде дању, и на које долази неких 78 спаваћих соба: за собарице, покућарке и другу нижу послугу. Даље је у пројекту и један огромни водени *резервоар*, који би примао воде на извесној висини, и давао ју болници по сили њене тежине. Поред самога *Билсланд-шеталишта* има се подићи и један особени ред кућа за становање, са две засебне куће за *болничког економа* и *настојника грађевине*, као и четири полу-одвојене кућице за непрофесионалне службенике; док ће између њих доћи и веома укусно израђена *кашија* са прикладним приступом болничкој оградџи. Целокупно земљиште болничко изнеће 43 јутра земље, и биће ограђено зидом од цигље. Кад се зграде доврше, сав слободан простор под оградом биће засађен зеленилом; а по свршеноме предрачуна, *саме*

зграде, без плаца и земљишта, коштаће свих *двеста хиљада фуната стерлинга* (*пет милијуна динара у злату*)

*

По закону о *присаједињењу околних општина* од год. 1891, град Глазго постао је одговорни поседник и болнице за *грозницу* у месту *Најтсвуду*, које лежи западно од полицијске јединице *Партика*. Ту су болницу у своје време подигле *сложно малене општине Партика, Хилхеда и Меришила* — и о њој се бринула једна, тако исто *сложно изабрана*, управа од неких једанаест чланова. Од ових шест је долазило на *Партик*, као на највећу од те три општине, три на *Меришил*, и два на *Хилхед*; али, како је Глазго, после, прогутао ове две последње општине, то је он стекао и право на пет мандата у горњој управи, као и право да шаље у дотичну болницу све *грозничаве болеснике* из дотичних крајева; али, поред тих права, и *дужност* да понесе свој део *болничкога буџета*! По последњем *прорачуна* (од 1895-96) тај је део изнео *1860 фуната стерлинга* (46,625 динара) или *шуну* половину свију годишњих трошкова те болнице.

Годишњи буџет самога *санитетског одељења* града Глазгоа зависи *поглавито* од стања *јавнога здравља* у тој години, али не и искључно. Целокупна установа одржава се у свако време на високој нози спреме и готовости, да дочека сваки *настртај* опасних зараза — ма да је, до душе, искуство показало, да у случају *великих* епидемија ваља, али не само *напрегнути* све постојеће силе, него позвати у помоћ и *ванредне*. Наравна ствар, да то онда значи и знатну разлику у *санитетском буџету* општине *глазговске*. Просечни *трошак* од болесника само је природно мањи, кад је *санитетски апарат* добро заузет, него ли кад је свет здрав и крепак; али, по себи се разуме, да у таквоме граду као што је наш Глазго, увек има и мора да има маса болесника, па и маса *заразних* случајева. Болнице наше, дакле, увек имају *пуне шаке* посла. Тако, на пример, у годинама 1892 и 1893 имали смо *опаку редњу шарлаха*, а за време у коме живимо, и невероватну *пустош великих богиња*. Сам *шарлах* је довео у наше болнице, — од маја 1892 до маја 1893, — нека 3452 болесника, а то је било тако много, да је њих 2550 послато у Белведер, а само 902 лечено у *Парламентској улици*. У исто време дошло је нека 434 случаја од великих богиња на *болницу* за велике богиње. Буџетска година, 1895—96, дала нам је *општинско-болничкога трошка* 36,383 фунте стерлинга, (908,575 дин. у злату) од које суме 10,094 ф. ст. долази на болницу у *Парламентској улици*, 24,805 ф. ст. на *Белведер*, а свега 1484 ф. ст. на болницу за велике богиње. Пошто је и *присаједињена* болница у *Најтсвуду* однела већ поменутих 1860 ф. ст. то укупни *болнички трошкови* града Глазгоа за ту *буџетску годину* достижу *цифру* од 38.000 фуната стерлинга (950.000 динара у злату). Целокупни пак *трошкови Санитета* *глазговског* за исту годину изнели су свих 79.101 фунти стерлинга, (око два милијуна динара); а скоро цела ова сума покривена је *прирезом*, који је покупљен на основу закона о *јавном здрављу* у *Шкотској* од године 1867, као и закону о *полицији града Глазгоа* од године 1866.

*

Од дана кад је *Санитетско Одељење* града Глазгоа поново отворило *општинску*

болницу у *Парламентској улици* — а то је било 26 Априла 1865 — па све до 31-ог Маја 1894 год. дошло је, у разне болнице *општинске*, на *лечење* неких 74.295 болесника. Од ових, њих 8073 — или 10·6% — умрло је, остатак (66.222) оздравио је. Болница у *Парламентској улици*, за двадесет и девет година и један месец, забележила је 16.796 болесника, а 1807 покојника, дакле *смртност* од 10·8%. *Белведерска болница* имала је, од 25-ог *Децембра* 1870 до 31-ог Маја 1894, на *лечењу* 56.320 болесника, од којих је 6195 умрло, дакле, *смртност*, од 11%. Најзад, *општинска болница* за *велике богиње* примила је, од 6-ог *Децембра* 1877 до 31-ог Маја 1894, 1179 болесника, од којих је 71 умрло а остатак оздравио — што значи — да је у овој болници *смртност* износила само 6%. Узгред вреди поменути, да је број *чисто богињавих* случајева у тој болници износио само 811 — већа половина од којих пада на годину 1892-93 — а да је *целокупан број умрлих* од те болести био 63; јер то даје *процент* од 7·8%. Остатак је *подлегао* *грозници*, која је само *лечена* у болници за *богиње* — наравно у времену — кад *богиња* у *вароши* није никако ни било, или само врло мало. Главно је, у осталом, то — што треба признати — да *процент смртности* по болницама *надмаша* исти *процент боловања* под *приватном* негом и *помоћу* *лекарском*; ну, овај се *факт*, као што смо већ *нагласили*, *објашњава* *случајем беднога* стања и *неразвијености* састава у *многа* болника који у *општинске* болнице долази.

И сад да се упитамо: *шта* је резултат, *какав* и *колики*, оних *циновских* *напора*, који *општина* нашега Глазгоа *непрекидно* чини за *љубав* *јавнога* нам *здравља* у *опште*, за *љубав* и *живота* и *здравља* оне *огромне* масе — *сиротињске*? Да су *милијуни*, и опет *милијуни*, *утрошени* за *последњих* *тридесет* година, у *борби* *противу* *нечистоће*, *мрака* и *болести* — то сви знамо — али, да ли и *резултати* *одговарају* *напору*, да ли *плодови* *жртвама*? Пре него покушамо *одговорити* на ово питање, *право* је само, да се сетимо на *слике* нашега Глазгоа од пре *тридесет* лета. Та је слика — с *погледом* *наравно* на *здравствене* му *законе* и *потребе* — била у *истини* *грозна* („frightful“) — тако *грозна*, — да се ми још *бојимо* да *кажемо*: да смо дошли до *дна* *људскога* *јада* и *људског* *чемера*, *оличеног* у *ондашњем* *хигијенском* *стању* наше *сиротиње*. *Срећном* *читаоцу* *тешко* ће бити и *замислити*, у *какве* *прљаве* *низине* може да се спусти, по *каквој* *дубини* *нечистоће* може да се ваља, *жив човек*, *кога* је *беда* *живота* *сломила*, и *тама* *незнања* *покрила*. У *истини*, *тада* *није* *била* у *Глазгоу* *пећине*, у *коју* *се* *његова* *сиротиња* *није* *завлачила*, да *крова* *нађе*, ни *страћаре* *коју* *бездушни* *сопственик* или *закупник* *није* *имао* *права* да *под* *најам* *изда*. А *кад* је *за* *тим*, — а то је *било* *године* 1866 — *општина* *овога* *града* *прегла* и *запела*: да *томе* *чуду* *једном* *за* *врат* *стане* — *верујте* — ни *један* *јој* *часак* *није* *више* *био* *за* *часење*. *Кратки* *преглед* *цифара* *смртности* за *последњих* *четрдесет* година, — а *имено*, од *времена* *регистарског* *закона* за *Шкотску* од *године* 1855 па до *конца* 1894 — тај *преглед* *цифара* — *најбоље* ће нам *показати*: *шта* и *колико* је *урадио* *глазговски* *санитет* за *добро* *свога* *ближњег*. *Те* ће нас *цифре* *најбрже* и *уверити*: да *не* *треба* да *жалимо* *суме*, *по-*

моћу којих смо до *таквих* резултата дошли. Дакле, ако поделимо дотични период времена на одговарајуће деценије (десетине година) ми ћемо добити *прву* деценију као време кад санитета није управо ни било, дакле, као *пред-санитетско* време; за тим другу деценију, кад је и тај санитар још *пишао* свој пут и делокруг, *без* утврђена реда и устројства; а за тим, *трећу* и *четврту* деценију, кад се благодетни резултати његова рада свуда виде и живо осећају. Зарад лакшег упоређења, дакле, нека нам је слободно послужити се бројним подацима доктора *Росела*, а које је он извео и срачунао, узимајући као мерило смртности сразмеру од милијун душа. Ево тих *успоредних* цифара:

У М Р Л О :

Године	Од зараза	Од губер- кулозе плућ.	Од других болести (узвез круп)	Од других узрока	Укупна цифра
Од 1855—64	— 7841	— 3918	— 5170	— 13.121	= 30.050
„ 1685—74	— 7377	— 3940	— 6522	— 12.692	= 30.530
„ 1875—84	— 5056	— 3396	— 6322	— 12.113	= 26.886
„ 1885—94	— 3822	— 2458	— 5329	— 11.566	= 23.175

Као што видимо, дакле, голо упоређење прве и последње деценије даје нам целокупни пад у мери смртности за 23⁰о, — док су саме *заразне* болести попустиле — од којих се пре тога, сразмерно, највише умирало — попустиле за 51⁰о. Једна туберкулоза, па је за исто време спала са 37⁰о.

У години 1864 — а то ће рећи у години пред отварање општинских болница противу зараза — Глазго броји у својој средини 420,738 душа, и на тај број долази му 13,674 гроба. Исти Глазго броји после тридесет година 686,320 душа, или скоро 60⁰о више, и његова листа покојничка није ни мало већа, јер је и она: равно 13,674!... Нити има у тој листи и једне једите заразне болести, која није попустила пред истрајним напорима санитарске власти; док су неке, као *тифус* на пример, скоро и *шчезле*. Тако, на прилику, за првих десет година од 1855—1864, та је болест покосила 5558 душа; а, кроз деценију која се свршава за годином 1894-ом, она једва стиже да умори 167! Од великих богиња, у првој десетини година погибе 2197 душа, а последње деценије од (1855—94) њих свега 45!. Од запалења црева умрло је за десет година — од 1865 до 1874 — 2251 душа; а од 1885 до 1894 тек половина тога броја, или 1138.

Цела је истина, да не можемо да се похвалимо толико и са *дечијим* болестима. Јер *шарлах* још једнако коси нашу нејач, и још је једнако најупорнији противник нашега санитета. Он ће искрнати од куда му се нико живи не нада, и, у пркос свију мера и свију лекова, узеће најозбиљније размере *заразне*. Па ипак, и тај опасни и упорни шарлах знатно је сузбијен; јер у првој поменутој деценији, (од 1855—64) он је ископао 4770 дечијих гробова, а у последњој (од 1885—94) свега 2269. Ну, од свију заразних болештина, *мраса*, (мале богиње) као да ће да се покаже и најтежа за санитарску контролу. Јер, у првој деценији (од 1855—64) она је однела 3474 душе, а у последњој (1885 до 1894) свих 4642! Изгледа, према томе, да је *мраса* још једина заразна болест која пркоси свима трудовима нашим; али за то има и разлога. „Најјачи стадијум заразности“ — вели *Dr. Росел* —

„ код ове болести, прелази *пре* него се криза саме болести може и да утврди.“ Штета се то јест учини — мале богиње заразе све око себе — пре него се први болесник и може да одвоји од здравих.

И *велики кашаљ* долази међу упорне редње наше; и, ма да народ гледа на ту болест као досадну, више по опасну, опет је она у самој ствари најтежа, најжилавија, и најопаснија зараза наша. Јер, у првој деценији (од 1855—64) она је покосила 6377 жртва, а у последњој (од 1885—94) 6223. При свем том, ако узмемо у обзир од тада силни пораст варошка нам становништва — јер се исто, скоро, удвојило — онда можемо сматрати успех и противу ове болести као веома задовољавајући.

На ток *дијаричних* болести у нашем Глазгоу утицао је квалитет његове *воде*, више по и један други узрок. Као што се зна, ми смо у години 1860 добили воду са *Лак-Катрајна*, — на сву прилику — и најчистију воду на свету. У години 1854 — док је још један део воде црпљен из *Клајда* — *колера* је однела 3886 душа, или дванајесторо од хиљаде становника; а иста *колера* у години 1866 није могла уморити више од 68 лица, и није, управо ни могла никаква маха добити. Смртност од *дијарије*, *дисантерије* и *колере*, укупно, на крају прве деценије (1855—64) достигла је цифру од 4049; ну од ових, 2719 долази на првих пет година, док је још вода глазговска била лоша. Последња деценија (1885—94) имала је од ове врсте болести 3034 смртна случаја. Наравно, да од ових болести највише страдају нејака деца испод једне године; а ту су опет санитарске власти колико и немоћне. „Матере су ту“ — вели *Dr. Росел* — „једини могући санитар и санитарски инспектори.“ У години 1874 он је (*Dr. Росел*) и саставио један мали и популарни листић, у коме је изложио неопходну потребу кућевне чистоте — чиста ваздуха, чисте хране и одеће — па је, по дозволи власти, и давао по један примерак истога свакој кући у којој се дете роди. Али, искуство је показало, да у нези око деце, или боље рећи да посао давања потребних упустава мајкама око неге своје деце, да тај иде најбоље, и најлакше, од руке *женских* инспекторима нашега санитета.

Дифтерија није признавата ни обележена била као засебна болест пре 1875 године. Али, од тада је стално напредовала — како изгледа — о трошку свога савезника „*круша*“. Ако, међу тим, саберемо умирања ове две болести, ми ћемо наћи, да је и ту било јасног, и ако, на жалост, још не знатнога, попуштања. Тако, на пример, од 1855 до 1864 од њих је умрло 2327 лица, а од 1885 до 1894, 2581 — *сразмерно* пораслеме становништву, дакле, мање. Најзад, од других мањих зараза, као *црвеног ветра*, *породилне грознице*, *инфлуенце* и т.д. било је за прву деценију (од 1855—64) 4330 смртних случајева; а у последњој (од 1885 до 1894) и код свега умноженога становништва, било је 4044.

Хтели смо, дакле, рећи да је *збир* отклоњених и сузбијених болести, ублажене патње и умањене беде људске, сам по себи довољан благослов за сав утрошени новац, као што је достојна награда за велике трудове нашега Санитета. Имајмо при том на уму, да се благотворни утицај наше санитарске установе није простирао само на поље опасних зараза. Са тим заразама наш се са-

нитет, доиста, првенствено и носио; али све што год сече и сузбија заразу и заразност, све то и слаби и ништи моћ *других* болести људских. Целина народна ту је добила и у здрављу и у крпкој снази; њене животне силе сада су порасле, па је и њен *век* осетно продужен. У место онога нездравога Глазгоа, у коме годишње умире по 30 до 33 од сваке хиљаде душа, ми данас имамо једну красну и здраву варош, у којој се цифра годишње смртности креће само између 20—23 од хиљаде, — *сјајан* резултат за *варошки* живот и варошки живаљ. А кад се осврнемо да видимо, и *ко* је тај који је извршио ово *херкулско* дело, који је очистио „*шталу Аугову*“, онда ћемо често и само под разним именима *општинских* наћи исте људе, исте стубове општинских нам установа, ако не исте чланове општинска нам *већа*. Не велимо, нити хоћемо да кажемо, да су они урадили све што има да се уради, те да су и крајњу мету свију нас достигли. То не. Много још остаје да се уради, многи посао још чека да се сврши, па и многи задатак реши. Али *једно* је, заслугом ових вредних људи, ових општинских снага наших, *доиста* постигнуто, а имено: показало се и доказало на *делу*, да се и најстрашнији бичеви човечанског здравља и живота дају зауздати, па и од нас одбити. Саме свакодневне *редње* наше већ су преполовљене; а будемо ли истрајни на путу којим смо пошли, успећемо и боље. Већ, дабогме, докле год је и света и века, биће на земљи и болести и слабости, и немања и неумења, и бола и смрти. Али од нас је доста да учинимо све што можемо да се *опште* добро повећа, да сваки члан нашега друштва добије могућности да поживи *здравим* и честитим животом. Далеко је, и опет велимо, од нас многожељено остварење здравствених, као и друштвених, идеала; али за ово што имамо од *јавна* нам здравља и спокојства, нека је искрена хвала нашем *честитом*, *нашем* *неуморном*, *Санитету општинском*.

О Б Ј А В А

Пошто одбор општински није одобрио лицитацију држану на дан 31. Децембра 1901. год. за издавање под закуп *општинског дрварског плаца* под Бр. III у бари „Венецији“, то ће се за издавање под закуп овог општинског добра поново на дан 10. тек. месеца од 2 до 5 сати после подне држати јавна усмена лицитација у или пред кафаном код „Спужа“ на Сави.

Кауција се полаже при лицитацији у 200 динара у готовом новцу или у срп. држ. хартијама од вредности.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине београдске, 5. Јануара 1092 год., АБр. 3, у Београду.

ИЗВОД

СТАТИСТИКЕ ЗА МЕСЕЦ НОВЕМБАР 1901 ГОД. УПОРЕДНО СА НОВЕМБРОМ 1900 ГОД.
ГЛАВНЕ УПРАВЕ ОПШТИНСКЕ ТРОШАРИНЕ

Г. Б. ТАРИФЕ	Р О Б А	МЕРА	ЗА ГОДИНУ 1900.				ЗА ГОДИНУ 1901.							
			ТЕЖИНА		ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД		ТЕЖИНА		ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД	
			СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА	ПР.	СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА	ПР.		
I. Баштовански и пољски производи.														
1	Грожђе								20389	2	—	407	78	
2	Воће								181873	2	—	3637	46	
<i>Баштовански производи.</i>														
3	Вариво, зелен, семење, корења, цвеће, расади и т. д.	Килогр.	745314	2	—	14906	29	404647	2	—	8092	94		
4	Кромпир, лук и црвени патлиџан	"	169821	1	—	1698	21	146684	1	—	1466	84		
5	Диње и лубенице	"	510	0	50	2	55	100	0	50	0	50		
<i>Пољски производи.</i>														
6	Кола сена.	Кола	579	0	50	289	50	692			346	—		
<i>Млинарски производи.</i>														
7	Грис и гершле	Килогр.	7040	3	—	211	20	3445	3	—	103	35		
II. Дрво и израде од дрвета.														
<i>Непрерађено.</i>														
8	Дрво за гориво	Куб. м.	23698 ²	0	30	7109	46	22924	0	30	6877	20		
9	Грађа као: даске, летве, прошње, планке, шиндре и т. д.	" "	963 ²⁶³	0	50	481	63	540 ²⁸⁰	0	50	270	14		
10	Дрво за даљу прераду у пола прерађено	Килогр.												
<i>Прерађено.</i>														
11	Грађевински материјал, израђен необојен, обојен или лакован	"						1524	12	50	190	50		
III. Животиње														
12	Свиње дебеле или мршаве преко 15 килогр. бруто	"	26480	8	—	2118	40	41767	8	—	3341	36		
13	Прасад до 15 килограма	Комад	910	1	—	910	—	939	1	—	939	—		
14	Овце, овнови, козе, јарци, јагњад и јарад	"	214	1	—	214	—	165	1	—	165	—		
15	Зечеви	"	516	0	50	258	—	446	0	50	223	—		
16	Јелени, срне, кошуте, дивље свиње и младунци	"	1	5	—	5	—							
<i>Перната живина без разлике.</i>														
17	Ситна	"	39373	0	10	3937	30	41666	0	10	4166	60		
18	Перната живина без разлике крупна	"	9154	0	20	1830	80	11651	0	20	2330	20		
19	Риба свежа	Килогр.	20101	5	—	1005	05	13468	5	—	673	40		
20	Сардина у буренџетима или саламури и сва ост. и т. д.	"	29047	5	—	1452	35	7200	5	—	360	—		
<i>Производи од животиња.</i>														
21	Месо, сланина и сало сирово, усољено или у саламури и т. д.	"	14985 ⁵	10	—	1498	55	34933	10	—	3493	30		
22	Месо и сланина осушена непрерађена	"	6986 ⁵	20	—	1397	30	6567	20	—	1313	40		
23	Млеко и повлака од млека	"	180534	5	—	9026	70	192356	5	—	9617	80		
"	Јаја	"	11201	5	—	560	05	7884	5	—	394	20		
IV. Јестива														
24	Колачи, тарана, макароне, фиде, тесто и брашнице	"	313 ⁶	4	—	12	54	339 ⁵	4	—	13	54		
25	Бисквити	"	153	10	—	15	30	36 ⁷	10	—	3	67		
26	Све израде од шећера и све врсте воћа и другог и т. д.	"	3213	10	—	321	30	3623 ¹	10	—	362	31		
27	Конзерве од меса, рибе, рака, пужева, шкољака и т. д.	"	1868 ⁰⁶	20	—	373	61	1696 ¹	20	—	339	22		
28	Сардине у кутијама	"	2892	5	—	144	60	2839 ⁵	5	—	141	97		
29	Сир, као: страхино, рокфорт, горгонзола, ементал. и т. д.	"	491 ⁶	20	—	98	32	893 ²	20	—	178	64		
30	Скоруп (кајмак) масло (бутер) без разлике сем бутера	"	8235	5	—	411	75	5298	5	—	264	90		
31	Масло (бутер).	"	1168	10	—	116	85	1392	10	—	139	20		
V. Алкохолна и шпирит. пића.														
32	Вино обично у бурадима	Литар.	126261	8	—	10100	88	147758 ⁶	8	—	11820	69		
33	Вино у флашама, разумевајући ту и кипећа вина и друга фина вина у флаш. или бурадима	Килогр.	264 ⁴	25	—	66	10	297	25	—	74	25		
За пренос						60573	59				61748	40		

Т. Б. ТАРИФЕ	ИЛИБ.РС	РОБА	МЕРА	ЗА ГОДИНУ 1900.				ЗА ГОДИНУ 1901.																							
				ТЕЖИНА		ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД		ТЕЖИНА		ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД																	
				СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА	ПР.	СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА	ПР.																		
		Пренос																		60573	59									61748	40
34		Ракија до 10 гради	Килогр.	119667	10	—	11966	70	59248	10	—	5924	80																		
35		„ „ 15 „	„	7717	12	—	926	04	5661	12	—	679	32																		
36		„ преко 15 „	„	10670	25	—	2667	50	11884	25	—	2971	—																		
37		Ликери као: коњак, рум, и друга заслађ. шпир. пића	„	516 ⁵	20	—	103	30	933 ⁸	20	—	186	72																		
38		Пиво у бурадима.	Литара	158141	10	—	15814	10	155169 ⁵	10	—	15516	95																		
39		Сирће без разлике.	„	277	3	—	8	31	351	3	—	10	53																		
40		Есенције од сирћета и пића	Килогр.	668	25	—	167	—	147	25	—	36	75																		
41		Минералне воде, без разлике	„	3075	5	—	153	75	2252	5	—	112	60																		
		VI. Камен.																													
42		Камени угаљ без разлике.	Вагон	348 ¹²⁴	6	—	2088	74	272 ¹¹³⁵	6	—	1632	68																		
43		Мрамор у пола израђен	Килогр.	800	0	50	4	—	0	0	—	—	—																		
44		Мрамор углађен (полиран)	„	5930	3	—	177	90	237 ⁵	3	—	7	12																		
		VII. Гвожђе.																													
45		Гвоздене греде (трегери) стубови	„	900	0	50	4	50	30372	0	50	151	86																		
		VIII. Стакло и стакларија.																													
46		Стакло за прозоре у таблама	„	13576	2	—	271	52	21681	2	—	433	62																		
		IX. Колонијални и јужни производи.																													
		<i>Воће јужно.</i>																													
47		Лимунови, поморанџи, кипре, јевреј. јабуке, нарови и т. д.	„	33763 ⁵	5	—	1688	17	35931 ⁶	5	—	1796	58																		
48		Све остало јужно воће, као: ананас, шљиве, суве франц. и т. д.	„	112	15	—	16	80	35 ⁵	15	—	5	32																		
49		Бадем у кори и без коре, суво грожђе, урме и кестење	„	16816 ⁸	3	—	504	50	28764	3	—	862	92																		
		<i>Зачинци.</i>																													
50		Прости као: анасос, бадјан, бибер, галгант и т. д.	„	3595	8	—	287	60	7129 ³	8	—	570	34																		
51		Бољи и то: мушкатли, или индијск. орашчићи и т. д.	„	229	50	—	114	50	256 ⁸⁰⁰	50	—	128	29																		
52		Најбољи и то: ванили, шафран и шафраника.	„	26 ⁵	100	—	26	50	0 ⁶⁵	100	—	0	65																		
		<i>Разни јужни производи.</i>																													
53		Кафа	„	57535 ³	2	50	1438	38	45345	2	50	1133	62																		
54		Сурогати кафе (цигура).	„	2254 ⁵	5	—	112	72	5550 ⁵	5	—	277	52																		
55		Чоколада и сурогати од чоколаде	„	1633 ³	10	—	163	33	457	10	—	45	70																		
56		Шећер без разлике.	„	595220	0	50	2976	10	509688	0	50	2548	44																		
57		Пиринач	„	87736	1	—	877	36	98638	1	—	986	38																		
58		Креч гашен	„																												
		X. Хемијски производи.																													
59		Хидраулични креч, гипс и цемент без разлике и обични креч	„	150260	0	25	375	65	202923	0	25	507	31																		
		XI. Уље, маст и масни производи.																													
60		Зејтин за јело без разлике	„	123987 ³	2	—	2479	74	111369	2	—	2227	38																		
		<i>Маст и други масни производи.</i>																													
61		Маст свињска, гушчија или од других животиња за јело	„	991 ³	0	30	297	39	1046	30	—	313	80																		
62		Свеће стеаринске, парафинске, церезинске, палмет и т. д.	„	32259 ³	2	—	645	19	13143	2	—	262	86																		
		XII. Разно																													
63		Лимунада, сода и она у вароши што се израђује	Сифон	5016	0	05	250	80	10886	0	05	544	30																		
64		Једна кола дрвеног материјала преко ћерма што пређе.	Кола	43	1	—	43	—	79	1	—	79	—																		
66		Једна кола празна или товарна до једне тоне дрва	„	32504	0	20	6500	80	32517	0	20	6503	40																		
67		Једна кола преко једне тоне	„																												
68		Од коња товарног	Коња	3100	0	10	310	—	511	0	10	51	10																		
		Укупно																		114035	48									108257	26

ПРЕГЛЕД

ТРОШАРИНСКОГ ПРИХОДА И РАСХОДА ОПШТ. ГРАДА БЕОГРАДА ЗА МЕСЕЦ НОВЕМБАР 1901 УПОРЕДНО СА МЕСЕЦОМ НОВЕМБРОМ 1900 ГОД.

ПРИМАЊЕ

ИЗДАВАЊЕ

Р. БРОЈ	ОД ЧЕГА ЈЕ ПРИХОД	1900	1901	Већи у 1901	Т. БРОЈ	ОД ЧЕГА ЈЕ РАСХОД	1900	1901	Виши у 1901
1	Чиста трошарина . . .	114035	108257	26	1	Плата особља трошар.	9759	9353	77
2	Лежарина	656	712	58	2	Плата рачунопрегле-		120	
3	Разни приходи	20	117	51	3	дацима	360		
4	Пломба	18	1	45	4	Осветљење и огрев .	257		
5	Казне особља	11	30	70	5	Штампа и канцелар.	84	1792	05
6	„ кријумчара		82	95		материјал			
7	Мерина	676	881	65	5	Израна коња и оправ.		156	
8	Пијачарина	79	84		6	кола	184		
9	Млекарске дозволе . . .	243	210		7	Кирија	250	766	65
					8	5% државни процент	1179	1162	59
					9	Хонорари		167	
						Двевница трошарин.		60	
						особљу		36	40
					10	Намештај		27	60
					11	Набавка и опр. одела		22	60
					12	Опр. и допр. зграда .			
					13	Награда жељез. чин.		40	
						и жандарму			
					14	Повраћај трошарин.			
						војсци	686	2614	33
					15	Повраћај трош. цар.	939		
						деклар.	17	113	61
					16	Повраћај трош. прив.			
						Свега	13718	16432	60
						Суду општ. у готовом	102023	93945	50
						Укупно	115741	110378	10
	Укупно	115741	110378	5363	14				2714 48

К броју 5865

30. новембра 1901. год.
Београд

Књиговодство Гл. Управе Трошарине

О Б Ј А В А

Управи водовода потребна је већа количина разноврсног материјала за одржавање и проширење водовода и водоводне мреже у 1902 години.

Позивају се сви они, који су у могућности да испоручују управи водовода овај разноврсни материјал, да изволе доћи у канцеларију управе водовода — Мајор-Мишина ул. бр. 12 — те да виде из списка материјала, каквога и која ће количина овога требати, како би према томе могли поднети овој управи своје понуде — са ценама — о испоруци тога материјала.

Понуде подносиће се управи водовода у затвореним писмима.

Рок за подношење понуда до 15. Јануара 1902 г. закључно.

Из канцеларије управе водовода града Београда, 29. Децембра 1901 године, ВБр. 3187.

Грађанству београдском

Суду општинском представљено је да се често дешава, да поједини димничари који нису од одбора ово општинског иза-

брати према правилима о уређењу еснафа димничарског за димничаре у Београду или нису помоћници ових, представљајући се за димничарске мајсторе за дотични квартал или њихове помоћнике, бесправно прегледају димњаке на варошким зградама и том их приликом разним предметима запушавају чиме с једне стране излажу грађане штети, што морају да плаћају да им се димњаци услед тога чисте или пале, а с друге стране, доводе у сумњу исправност димничара за дотични квартал или његових помоћника при вршењу димничарског посла.

Да би се то избегло суд општине београдске позива београдске грађане, да ни под каким условом ни једном димничарском мајстору или димничарском помоћнику, који нема при се би уверење од димничара за дотични квартал да је његов помоћник, не допуштају, да им прегледа и чисти димњаке.

Димничарима, који су на основу напред поменутих правила од одбора ово општинског изабрати наређено је, да своје помоћнике легализују потребним уверењима.

Од одбора ово општинског изабрати су раније за димничарске мајсторе у Београду и то:

1. За квартал варошки Ламберт Клузачек, старији;
2. За квартал теразијски Сима Бркић;
3. За квартал врачарски без Милоша Великог улице с обе стране од кафане Лондона до краја: Марија Алексић, удова;
4. За квартал пазилулски Алекса Дебељевић;
5. За квартал дорћолски Риста Милишић;
6. За квартал савамалски са Милоша Великога улицом с обе стране од кафане Лондона до краја Ђорђе Дебељевић; и
7. За Топчидер и његов рејон Коста Васиљевић.

Сваки грађанин који примети какву неисправност код димничарског мајстора за дотични квартал или код његових помоћника при вршењу димничарског посла позива се да то одмах достави општинском суду, како би исти са дотичним димничаром надлежно поступио.

Пошто је ово у интересу грађанства, то се општински суд нада, да ће се оно радо одазвати овоме позиву суда ако не жели да носи рђаве последице од неуредности димничара при вршењу димничарског посла.

Од суда општине београдске 10. новембра 1901 г., АБр. 10224, Београд.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА